

**BIBLIOTEQUES DE CORNELLÀ 1996-2011
15 ANYS D'INFORMACIÓ I CULTURA A LA CIUTAT**

**LA XARXA DE BIBLIOTEQUES DE CORNELLÀ
Evolució de les principals dades d'ús XBC 2006-2010**

INTRODUCCIÓ

El 23 d'abril de 1996 va obrir al públic la Biblioteca Central de Cornellà (BCC), una biblioteca que provenia de l'antiga biblioteca Joan Maragall, hereva de la primera biblioteca de la ciutat, inaugurada l'any 1943.

Aquest espai, inicialment de 2.000 m² i emplaçat dins el Centre Cultural García-Nieto, va suposar una aposta important de l'Ajuntament per la biblioteca pública, que garanteix la igualtat d'oportunitats dels ciutadans en l'accés a la informació, la lectura i el lleure, independentment de les seves condicions socials o econòmiques, tal i com recull el Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública de 1994. <http://archive.ifla.org/VII/s8/unesco/catal.pdf> (consulta 14/02/2011).

La nova biblioteca es va inaugurar totalment renovada, informatitzada i amb uns espais i horaris amplis d'obertura, i ràpidament va trobar una càlida i àmplia acollida per part de tots els ciutadans.

Amb el temps, la Biblioteca Central, va anar augmentant tant el seu fons com els serveis als ciutadans, i amb la incorporació del Servei Públic d'Accés a Internet (SPAI), els espais varen quedar petits i calia una ampliació. És per això que, a principis de 2007, el vestíbul del Centre Cultural García-Nieto es va incorporar a la BCC: es varen reestructurar els espais de la Biblioteca Central, es va ampliar el servei de lectura i consulta de revistes i diaris i es va crear el nou servei de préstec centralitzat, que ha suposat una millora important dels serveis bibliotecaris.

Paral·lelament, aviat va quedar palesa la necessitat que el servei de biblioteca pública de Cornellà s'apropés a àrees de la ciutat més allunyades geogràficament i, d'aquesta manera, garantir l'accés a la informació i a la lectura de tots els ciutadans. Amb aquesta intenció es va pensar en augmentar el servei bibliotecari de la ciutat. Així, va néixer la nova biblioteca de proximitat, la Biblioteca Marta Mata, situada en l'edifici de l'antic cinema Titan, tot configurant la xarxa urbana de biblioteques.

La nova xarxa urbana de biblioteques (XBC) es va iniciar gràcies a la suma de la Biblioteca Central i de la Biblioteca Marta Mata (BMM), inaugurada el 12 de gener de 2009. La BMM, de 1.400 m² i uns 20.000 documents, dona servei als barris Centre i Riera i, juntament amb la Biblioteca Central, proporciona als ciutadans de Cornellà accés a més de 100.000 documents i a 3.800 m² de servei bibliotecari.

En conseqüència, l'any 2009 es va produir un creixement molt important dels usos servei bibliotecari a la ciutat, amb un important increment dels usuaris, de l'ús d'Internet i del servei de préstec a la ciutat.

Aquestes dades s'han mantingut en general durant el 2010, tot i que alguns indicadors denoten una tendència a la baixa en alguns serveis com per exemple el nombre de documents prestats.

EVOLUCIÓ DE LES DADES DE LES BIBLIOTEQUES 2006 – 2010

A continuació us oferim un resum de dades d'evolució dels principals indicadors d'ús de les biblioteques de Cornellà dels darrers 5 anys.

1. Dades Estructurals

EVOLUCIÓ DE LES DADES DE SERVEI DE BIBLIOTEQUES 2006 - 2010						
DADES ESTRUCTURALS	2006	2007	2008	2009	2010	% Increment 2006-2010
Població municipi	84.289	84.477	85.180	86.519	87.240	3,5%
Superfície	2.040	2.400	2.400	3.815	3.815	87,0%
Personal	11	12	12	19	19	72,7%
Punts de lectura	174	186	186	330	330	89,7%
Ordinadors per al públic	14	21	21	42	47	235,7%
Dies de servei	275	241	281	280	277	

Així com la població total durant aquests darrers 5 anys només ha augmentat en un 3,5%, els serveis de biblioteca a la ciutat han crescut exponencialment, tal i com es veu en aquest quadre d'indicadors. Aquest increment de servei no és només producte de la inauguració de la Biblioteca Marta Mata sinó també de l'augment del servei d'ordinadors al públic produït a les dues biblioteques.

En aquest sentit, el passat 2010 s'ha produït la darrera i important intervenció a la XBC, quan a la BCC hem incorporat 5 nous terminals per a la consulta del Servei d'Internet per a Ús Públic.

Tanmateix, malgrat l'obertura de la Biblioteca Marta Mata (BMM), el nombre de dies i hores de servei no ha augmentat pràcticament des de l'any 2006.

2. Usuaris XBC

XBC 2006 -2010						
USUARIS XBC	2006	2007	2008	2009	2010	% Increment 2006-2010
Usuaris de la BCC	148.850	110.173	156.011	148.038	143.847	-3,4%
Usuaris de la BMM				93.035	95.653	
Visites a la XBC	148.850	110.173	156.011	241.073	239.500	60,9%
<i>Visites x dia de servei</i>	541	457	555	861	865	59,7%

Pel que fa als visitants a les biblioteques públiques, **hem crescut en un 61% el nombre de visites en relació al 2006**. Aquest augment, degut totalment a la inauguració de la Biblioteca Marta Mata, no s'ha produït a la Biblioteca Central on han disminuït el nombre de visitants en un 3,4% durant aquest període.

En relació al nombre d'habitants, durant el 2010 cada ciutadà de Cornellà ha utilitzat els serveis de biblioteca 2,75 vegades.

3. Ciutadans amb carnet XBC

CIUTADANS AMB CARNET XBC						
USUARIS INSCRITS A LA XBC	2006	2007	2008	2009	2010	% Increment 2006-2010
Usuaris inscrits BCC	24.958	26.593	29.105	31.202	33.161	32,9%
Usuaris inscrits BMM				3.560	4.664	
Usuaris inscrits XBC	24.958	26.593	29.105	34.762	37.825	51,6%

Disposar deL carnet de biblioteques és un dels indicadors que millor denoten els hàbits de lectura dels ciutadans. **Respecte al 2006, hem incrementat en més d'un 50% els usuaris amb carnet de les nostres biblioteques.**

A finals de desembre de 2010 hem arribat a un total un 37.835 usuaris inscrits a la Xarxa de Biblioteques de Cornellà.

Actualment el percentatge de veïns de Cornellà amb carnet de biblioteca és d'un 39%. Per a que l'ús de la biblioteca pública estigui plenament consolidat, aquesta xifra hauria d'augmentar fins a un 50% en els propers anys.

Del total d'usuaris amb carnet XBC, 34.188 usuaris són ciutadans de Cornellà. La resta són ciutadans d'altres poblacions amb carnet de la XBC.

4. Usos del servei de préstec XBC

El canvi de sistema informàtic a les biblioteques ha fet que no puguem disposar de dades d'ús del servei de préstec en relació a 2010 i que les darreres dades disponibles siguin les de 2009.

Durant el 2009, el total d'usos de préstec a les biblioteques de la ciutat va ser de 67.215, un 41% més que al 2008, producte de la inauguració de la Biblioteca Marta Mata, malgrat el lleuger descens d'usuaris de préstec de la Biblioteca Central.

5. El Servei d'Internet: usuaris d'Internet i + i usuaris del Wi-fi

INTERNET XBC 2006 -2010						
USUARIS SERVEI D'INTERNET	2006	2007	2008	2009	2010	% Increment 2006-2010
Usuaris Internet BCC	10.775	12.194	18.369	19.601	18.883	75,2%
Usuaris Internet i + BMM				10.724	9.819	
Usuaris d'Internet	10.775	12.194	19.601	30.325	28.702	166,4%
<i>Usuaris Internet x dia de servei</i>	39	51	70	108	104	164,5%
Usuaris WI-FI BCC	540	1.210	4.133	4.483	6.016	1014,1%
Usuaris WI-FI BMM				3.031	4.770	
Usuaris Wi-Fi	540	1.210	3.056	7.514	10.786	1897,4%
<i>Usuaris Wi-Fi x dia de servei</i>	2	5	11	27	39	1883,0%

És en els usos del servei d'Internet on el creixement d'usuaris dels darrers cinc anys ha estat el més espectacular. **En relació al 2006, hem passat de 39 usuaris d'Internet per dia de servei als 104 usos de l'any 2010.** Aquesta xifra suposa un creixement d'un 164%.

Com podem veure, l'augment en l'ús de les TIC és imparable. Aquesta dada és encara més espectacular si considerem l'accés a Internet a través de Wi-fi. Mentre al 2006 es connectaven diàriament dues persones a la xarxa Wi-Fi, aquest ús de l'ordinador portàtil ha passat a 39 usuaris per dia, la qual cosa suposa un creixement de gairebé el 2000%.

Per al 2011 preveiem que aquestes xifres augmentin encara més. En aquest sentit, -com a part de la nostra missió i per evitar la fractura digital de la societat-, des de les biblioteques de Cornellà hem organitzat i organitzem cursos molt bàsics d'accés a la informació per Internet amb un èxit absolut.

6. Documents prestats

PRÉSTEC XBC 2006 - 2010						
DOCUMENTS PRESTATS	2006	2007	2008	2009	2010	% Increment 2006-2010
Préstecs BCC	126.881	119.393	150.775	144.721	129.289	1,9%
Préstecs BMM				54.652	47.891	
Documents prestats	126.881	119.393	150.775	199.373	177.180	39,6%
<i>Documents x dia de servei</i>	461	495	537	712	640	38,6%
Documents prestats x habitant	1,51	1,41	1,77	2,30	2,03	34,9%
PRÉSTEC INTERBIBLIOTECARI XBC : llibres prestats i rebuts a altres biblioteques						
Préstecs prestats BCC	1.304	1.101	1.763	2.655	3.227	147,5%
Préstecs prestats BMM				261	867	
Total llibres prestats XBC	1.304	1.101	1.763	2.916	4.094	214,0%
<i>Llibres prestats x dia</i>	5	5	6	10	15	211,7%
Préstecs Rebutts BCC	1.297	942	1.465	1.162	2.270	75,0%
Préstecs Rebutts BMM				590	1.717	
Total llibres rebutts XBC	1.297	942	1.465	1.752	3.987	207,4%
<i>Llibres rebuts x dia</i>	5	4	5	6	14	205,2%

El total de documents prestats a la XBC ha crescut en gairebé un 40% des de 2006. No obstant, a la Biblioteca Central, el nombre de documents prestats només ha crescut en un 2%.

Si comparem amb les dades de 2009, veiem que al 2010 s'ha produït un preocupant descens del préstec d'un 11 %. Aquest descens juntament amb les dades de visitants i ús d'Internet ens indiquen que els usos de les biblioteques estan canviant.

Les raons del descens del préstec poden ser moltes i diverses però en volem destacar dues que constatem: la manca d'incorporació de novetats i la descàrrega de documents des d'Internet. Durant l'any 2010 la XBC no va comptar amb pressupost per a l'adquisició de nou fons per part de l'Ajuntament. Aquest fet s'ha traduït en una manca de títols per a satisfer la demanda dels ciutadans, sobretot pel que fa a novetats literàries. En quant a les descàrregues des d'Internet, aquesta pràctica afecta sobretot al préstec de cds i pel·lícules que abans els usuaris demanaven en préstec i que ara es baixen directament des de la xarxa.

Pel que fa al préstec interbibliotecari, constatem el gran increment que s'ha produït sobretot des de l'any 2009, coincidint amb l'obertura de la BMM i posada en funcionament el servei de Préstec de Ciutat. Aquest servei ofereix a tots els ciutadans que l'utilitzen accés lliure i gratuït a qualsevol document que es trobi a les biblioteques de Cornellà, i incideix molt positivament en l'augment dels documents prestats, tal i com es reflexa a les dades.

7. Activitats XBC

ACTIVITATS XBC 2006 - 2010						
ACTIVITATS	2006	2007	2008	2009	2010	% Increment 2006-2010
<i>Dies de servei</i>	275	241	281	280	277	
ACTIVITATS XBC						
Activitats BCC	172	149	196	207	352	104,7%
Activitats BMM				55	142	
Total Activitats XBC	172	149	196	262	494	187,2%
<i>Activitats x dia de servei</i>	1	1	1	1	2	185,1%
Assistents activitats BCC	3.720	3.274	3.967	3.996	6.329	70,1%
Assistents per activitat	22	22	20	19	18	-16,9%
Assistents activitats BMM				2.153	2.887	
Assistents per activitat				39	20	
Total ASSISTENTS Activitats XBC	3.720	3.274	3.967	6.149	9.216	147,7%
<i>Activitats x dia de servei</i>	14	14	14	22	33	
Assistents per activitat XBC	22	22	20	23	19	-13,7%

En relació a les activitats de formació i foment de la lectura, el creixement que s'ha produït en relació al 2006, tant pel que fa al nombre d'activitats com en el d'assistents, també forma part dels nostres punts forts.

Hem passat d'un total de 172 activitats el 2006 a 494 l'any 2010, amb un promig de dues activitats per dia de servei i un creixement del 185%. En quant als assistents per activitat, hem passat de 14 a 33 usuaris per cada activitat.

Vull destacar l'esforç continuat que es fa des de les biblioteques per aconseguir aquestes xifres, fruit de l'anàlisi i adaptació de les activitats a les necessitats de formació i lleure dels usuaris al llarg d'aquests cinc anys, així com de la difusió setmanal que fem a través de la nostra pàgina web.

Durant el 2010 les activitats més destacades varen ser:

- Els tallers de formació en TIC per a gent gran
- Els clubs de lectura
- Els clubs de lectura fàcil
- Les hores del conte per a infants i per a nadons
- El cine-club
- El concurs de lectura Súperlector.
- Els tallers de formació per a adults.
- Les exposicions.

8. Conclusions

L'any 2009 va ser un any amb un gran increment d'usos dels serveis bibliotecaris de la ciutat amb la inauguració de la Biblioteca Marta Mata, situada al centre històric de la ciutat. Gràcies a aquest fet, hem arribat a una gran part dels ciutadans que, principalment per causa de la distància geogràfica, no havien utilitzat fins ara els serveis de biblioteca pública.

La Xarxa de Biblioteques de Cornellà (XBC) ha possibilitat que, en acabar l'any, pràcticament un 40% dels ciutadans disposi de carnet de biblioteca. Així, durant el 2010 hem incrementat notablement les dades d'ús d'alguns indicadors en comparació amb les dades de 2006: hem augmentat en usuaris, usuaris d'Internet i assistents a les activitats. Per contra, respecte el 2009, hem baixat en nombre de documents prestats en un 11%.

Les xifres ens indiquen que les nostres biblioteques, a més de prestar llibres, estem esdevenint cada vegada més un espai de trobada dels ciutadans, un lloc on demanar informació, un espai per a trobar informació a través d'Internet i d'aprenentatge de les TIC obert a tothom.

L'any passat vàrem fer un estudi on comparàvem els indicadors de les biblioteques de Cornellà amb equipaments de les mateixes característiques en altres municipis, i en el que vàrem comprovar que les nostres biblioteques són les que presenten les dades més baixes en indicadors com visitants, préstecs, i dies i hores de servei.

Per al 2011, tot l'equip XBC estem treballant amb il·lusió en diferents projectes, d'acord amb les línies estratègiques del Pla d'Actuació 2011 XBC, que ens permetran millorar els serveis bibliotecaris de ciutat.

El nostre repte de futur: consolidar-nos com l'equipament cultural més utilitzat de la ciutat, aconseguir que la majoria dels cornellanencs disposin de carnet XBC i fomentar la lectura incrementant el préstec de documents.

Cornellà de Llobregat, a 22 de febrer de 2011.

Eva Montiel

Xarxa de Biblioteques de Cornellà

Directora Biblioteca Central

montielge@diba.cat